

Erika Jarkovská

POSLEDNÝ POTOMOK

enribook

Erika Jarkovská

**POSLEDNÝ
POTOMOK**

© Erika Jarkovská, 2017
Cover © Ing. Martin Žiak
Illustration photo © Shutterstock
Slovak edition © ENRIBOOK, 2017

ISBN: 978-80-972447-0-5

Tento príbeh venujem bratovi Mariánovi.

Ja pôjdem tam, kam všetky pokolenia odišli.

A lesy budú stále v slnku sniť
a vody driemať v lesku bielych hviezd.

Ja budem prachom.

Kto spomenie si, že bol som tu?

Julius Zeyer

Thomas

Berkeley, Kalifornia, november 1961

Ford Galaxie, nového štvorkolesového kamoša, na ktorého kúpu bol veľmi pyšný, odstavil na dvore. Neunúval sa však vojsť s ním do garáže, pretože to považoval za zbytočné. Na druhý deň odchádzal do práce skoro. Do rána sa *kamošovi* vonku určite nič nestane, pomyslel si. Elmwood, štvrť v ktorej býval, bola pokojná časť Berkeley, často tu hliadkovali policajné vozidlá. Občas videl niektoré parkovať z okna svojho domu na križovatke Oregonskej a Regentskej.

Vzal aktovku zo sedadla spolujazdca a vystúpil z auta. Zamkol ho a s hlavou vtihnutou medzi plecia sa ponáhľal cez vydláždený dvor k schodisku a vchodu do domu. Chcel byť čo najskôr v teple. Mrholilo a sychravé počasie zaliezalo pod baloniak, ktorý mal na sebe. Matka by ho isto napomenula, že v novembri by si už mal obliekať kabát s teplou podšívkou. Ursula, onedlho exmanželka, by zase poznamenala, že by sa mal obliekať najmä primerane veku a nie v štyridsaťpäťke strúhať frajera.

Matka ani Ursula tu ale neboli a tak mu nemal kto dohovárať. Rýchlo vybehol po schodoch, šmátrajúc vo vrecku baloniaka po kľúčoch. Zakopol pri tom o jednu z tekvič rozostavaných po vnútornej strane schodiska. Ktovie akým zázrakom vybočila z radu. Pripomenulo

mu to časy, keď jeho syn Norman schválne umiestňoval halloweenske tekvice po celej šírke schodov, aby ich on, jeho otec, musel obchádzať. Ibaže ani Norman tu teraz nebol. Nohou odsunul tekvicu k múru. Prečo ich vôbec kupoval a kládol na schody, napadlo mu. Z nostalgie a či zo zvyku?

Halloween sa oslavoval ako nástup zimy a začiatok keltského nového roka. Bolo to obdobie, kedy hranica oddeľujúca živých od mŕtvych bola najtenšia a svetom smrteľníkov sa potulovali duchovia. Keď bol Norman malý, aj oni s Ursulou zapalovali sviečky a prezliekali sa do masiek, aby odohnali z príbýtku neprajných duchov. Domy a ploty, ba aj stromy a lampy po celej ulici zdobilo množstvo netopierov, pavúkov, kostlivcov, čiernych mačiek a čarodejníč s klobúkmi. A v každom dome mávali zubaté tekvice – také, aké sa teraz nachádzali na jeho schodoch.

V sobotu ich všetky nahádzem do smetiaka, sľúbil si v duchu. Halloween bol pred týždňom a beztak sem nijaké z koledujúcich detí nezablúdilo.

Ako odomykal dvere, zrak mu padol na menovku na nich:

Dr. Thomas Saxton Hardy, MD, PhD.

Písmená boli vyrazené v kovovej obdĺžnikovej tabuľke, po okrajoch vyzdobenej ornamentmi. Dala ju vyhotoviť Ursula. Nepáčila sa mu.

Aktovku hodil do fotela v predsieni, vyzul si topánky a baloniak spolu s klobúkom zavesil na vešiak. Prešiel do obývačky.

Ani za päť mesiacov – odvtedy, ako sa Ursula pobalila a demonštratívne odsťahovala do Oaklandu, kde si našla podnájom – si ešte neprivykol na samotu. Nie že by v tomto dome predtým bývalo rušno, ibaže teraz, vždy keď sa vrátil domov, ho ticho zavalilo ako skala. Norman, pravdaže, odišiel s Ursulou, pretože si s ňou odjakživa rozumel lepšie než s ním. Otec mal podľa

neho staromódne názory. Matka bola pokrokovejšia. Nosila módne účesy, topánky aj okuliare, rada nakupovala na Telegraph Avenue, počúvala modernú hudbu ako jej syn, spolu sledovali filmy s Jamesom Deanom či Clintom Eastwoodom a rovnako im pri tom žiarili oči; alebo polemizovali o študentskom hnutí.

Thomas mal na študentské skupiny, vznikajúce na Kalifornskej univerzite v Berkeley, na ktorej študoval jeho syn, svoj názor. Pravdaže, také skupiny existovali aj v časoch Thomasovho štúdia. Sám bol kedysi aktívnym členom redakcie študentských novín či rugbyového klubu. Ale tie nemali prečo dráždiť profesorov a vedenie univerzity tak, ako sa to darí súčasným študentským spolkom, snažiacim sa o akúsi autonómnu správu. Odvolávajú sa na právo verejných skupín a presadzujú možnosť riešenia problémov jednotlivých *kampusov* prostredníctvom názorov študentov. Dokonca sa snažia ovplyvňovať právomoci hlavného kancelára. Thomas mal možnosť vypočuť si nedávno časť vysielania vysokoškolského rádia *Študent*. Iba mu to pokazilo náladu. Jedným z moderátorov rádia bol totiž jeho syn. Tie reči o demokracii, na ktorú sa toľko odvolávali, vyzneli z ich ešte detských úst skôr smiešne než pokrokovito. Norman študoval na katedre žurnalistiky, no Thomas netušil, akým smerom sa bude vyvíjať jeho štúdium, ak to s ním pôjde takto ďalej.

Ale Ursula sa nad voľnomyšlienkarstvom študentov z Berkeley vždy nadšene rozplývala.

„Keby niečo také bolo možné za našich čias!“ vzdychala, ale nikdy sa nevyjadrila, ako konkrétne by ju TO ovplyvnilo, alebo čo by urobila, keby TO za ich čias bolo možné. Aj to bol jeden z rozkolov, ktoré viedli k ich od cudzovaniu sa a napokon k rozchodu. Ursula nedokončovala vety, rada nechávala vo vzduchu visieť otázniky. Niekedy mal pocit, že ich dom je taký veľký iba preto, aby v ňom bol dostatok miesta pre všetky jej otázniky.

Iritovalo ho to. Mal pragmatické myslenie, ako chirurg si iné ani nemohol dovoliť. Nerád si domýšľal význam nedopovedaných viet, pretože zastával názor, že z toho často pramenili nedorozumenia. Ursula si však v takomto spôsobe vyjadrovania hovala a syn to, ako naprotiveň, zdedil po nej.

„Vieš oci, aj ty by si mohol byť modernejší,“ zvykol mu hovorievať Norman.

„Ako modernejší, v čom?“ nerozumel.

„No... *proste modernejší*,“ odpovedal Norman a na vešiaku v ich dome pribudol ďalší otáznik. Darmo sa synovi snažil vysvetliť, že ak chce študovať žurnalistiku, musí sa naučiť vyjadrovať vecne, pretože inak sa ako novinár nikdy nedočká odpovedí na to, čo ho zaujíma.

„*Mal si ísť radšej študovať filozofiu*,“ radil synovi dobromyseľne, ale iba tým prilial olej do ohňa jeho rebélie...

Thomas, kráčajúc popri sekretári, pristavil sa pohľadom pri fotografii svojej ženy – štyridsaťročnej brunetky s očami tvarom aj farbou podobnými očiam mačky. Netušil, kedy presne došlo k tomu, že sa presýtil spôsobu jej vyjadrovania. Stal sa voči nemu ľahostajný natoľko, že jej dovolil zbrať si kufre a odsťahovať sa do podnájmu. Keď sa sobášili, bol presvedčený, že ho nič na svete nemôže odpútať od jej očí a množstva pieh na tvári zdedených po belgických predkoch. Pehy, to aká bola, ako sa smiala, ako pri chôdzi vlnila bokmi, ba aj to ako sa vyjadrovala, všetko na nej kedysi miloval...

Otvoril barovú skrinku. Vybral z nej fľašu brandy a štedro si nalial do pohára. Potom sa s ním usadil na gauči, nohy si vyložil na stolík, napil sa a so zatvorenými očami nechal alkohol kĺzať dolu hrdlom. Zakrátko pocítil teplo v okolí žalúdka.

Nezvykaj si piť nalačno, vybavil si matkin starostlivý hlas. To mu pripomenulo, že bude musieť konečne niečo urobiť s jej domom. Pravdupovediac, teraz mu bol iba

na príťaž. Mama umrela v polovičke septembra a odvtedy bol v jej dome v Daly City azda len trikrát. Nemal čas udržiavať ho a nemal si ho ani prečo nechávať. Nepotreboval ďalší dom; na to, aby sa cítil osamelo, mu stačil aj ten, v ktorom býval.

Spomenul si na agenta realitnej kancelárie, v ktorej sa zastavil minulý týždeň, pretože ju mal poruke cestou domov z univerzity. Nechcelo sa mu pátrať po iných realitných kanceláriách v telefónnom zozname, hoci mohli byť renomovanejšie a z ich spolupráce mohol mať azda aj väčší úžitok. Vybavilo sa mu stretnutie s agentom približne v jeho veku, s ktorým sa zhováral o možnosti predaja maminho domu v malej, ale útulne zariadenej kancelárii. Prostredie pôsobilo dôveryhodne rovnako ako agent, ktorý sa nevtieral, ani nepredstieral príliš skúseného obchodníka. Zdal sa mu ľudský a na účel predaja postačujúci. Dohodli sa, že sa mu Thomas ešte ozve.

Dopil brandy, vstal a cestou do predsiene po agentovu navštívenku, ktorú mal pohodenú kdesi v aktovke, mu napadlo, že ak sa našťve, ponúkne na predaj aj tento dom s Ursulinými a Normanovými nedopovedanými vetami. Natruc si zaobstará bývanie v Berkeley Hills alebo v Claremonte. Tam, kde si vždy priala bývať Ursula, ale jemu sa nechcelo sťahovať, pretože štvrť, v ktorej býval teraz, považoval za postačujúcu pre honor univerzitného profesora. A možnože sa vráti do maminho domu, beztak by to mal odtiaľ do práce bližšie.

Vrátil sa aj s aktovkou na gauč a chvíľu sa v nej prehraboval, kým si spomenul, že navštívenku vložil do bočného vrečka. Siahol doňho prstami a vytiahol ju. Prebehol očami meno vytlačené jednoduchým písmom: *Eugen Lamb*. Agent sa volal rovnako ako jeho konškolák Willis Lamb. V roku 1934 začali spolu študovať na univerzite, akurát Willis v Berkeley fyziku a Thomas v San Franciscu medicínu. Vtedy by si veru nebol

pomyslel, že mladík, ktorý mal na perách vždy tajomný úsmev, čo sa tak páčil dievčatám, sa raz dopracuje až k Nobelovej cene. Thomasa premkol pocit hrdości na svoju *Alma mater*, ktorá mu dala vzdelanie a na ktorej zostal pracovať. Nikdy sa matke dostatočne neodvdčail za to, že mu štúdium umožnila.

S nostalgickým úsmevom položil navštívku na stolík tak, aby ju mal na očiach. Rozhodol sa, že agentovi Lambovi zavolá neskôr – alebo zajtra – alebo cez víkend, keď sa nebude musieť v mysli zaoberať prednáškami.

Zašiel do kuchyne, pripravil si sendviče s paštétou a hlávkovým šalátom, otvoril fľašku piva, všetko naukladal na podnos a vrátil sa s ním do obývačky. Zapol televízor. Zbavil sa viazanky, rozopol gombíky na košeli pod krkom a až keď si doprial dostatok pohodlia, vyložil si nohy na stolík. S podnosom na stehnách sa pustil do jedenia. V televízii bežal akýsi zábavný program, lenže jemu pripadal stupídny, akoby ho vyrobili pre menej inteligentné skupiny obyvateľstva.

Keď dojedol a odložil podnos na stolík, znovu sa natiahol po aktovke. Vybral z nej fascikel s materiálmi, ktoré si chcel ešte preštudovať a spraviť z nich rešerše k jednej zo zajtrajších prednášok. A vtedy prstami zavadil o útlu knižočku. Vlastne to nebola skutočná kniha, ale zošíť v obale z teľacej kože. Pár dní pred halloweeonom mu ho v zapečatenej žltej obálke priniesol Hugh Warren, rodinný právnik.

„*Tvoja matka mi kládla na srdce, aby som ti ako súčasť jej poslednej vôle odovzdal aj toto, veľmi jej na tom záležalo,*“ povedal mu právnik. Dobre sa poznali a priatelili sa, o desať rokov starší Hugh bol tiež absolventom Univerzity v Berkeley. Hugh sa mu zároveň zdôveril, že má dilemu, pretože Ursula ho oslovila, aby ju zastupoval pri prípadnom rozvodovom konaní.

„*To by si mi predsa neurobil, som tvoj priateľ,*“

spýtavo nadvihol obočie Thomas.

„Aj Ursula je môj priateľ,“ poznamenal Hugh, zatváriac sa neurčito. Thomas vtedy po prvý raz úprimne ľutoval, že obaja mali rovnako dobrý vzťah s rodinným právnikom...

Nosil ten zošit v aktovke už skoro dva týždne a doteraz ho ani len neotvoril. Vždy keď si naň spomenul, sám pred sebou sa ospravedlňoval, že je zaneprázdnený a na čítanie nemá čas. Pravdou však bolo, že doteraz na to nenabral odvalu. Podvedome tušil, že by sa z obsahu mohol dozvedieť niečo, po čom až tak netúžil. Napríklad niečo o svojom otcovi, lebo mama o ňom nikdy nehovorila, iba to, že to bol výnimočný muž, ktorý zmenil jej život k lepšiemu. Ale Thomas podľa istých svojských indícií aj tak tušil, kto bol jeho otec. Možno preto s čítaním denníka toľko otáľal. Bridilo sa mu prehrabávať sa v matkinej minulosti, pretože ju považoval za intímnu. A možno sa len bál, že príde o svoje ilúzie o domnelom otcovi.

No tak, Thomas, si už predsa veľký, začul v mysli mamin hlas presne taký, akým ho upokojovala, keď ako chlapec počas búrky utekal k nej do postele, aby sa schoval pred blýskaním a hromobitím. A hoci sa tvárila vyčítavo, vedel, že ho neодоženie a bude pri nej môcť zostať až do rána.

Odložil denník bokom. Otvoril fascikel so štúdijnými materiálmi, nachystal si blok a pero, aby si mohol robiť poznámky, zapálil si obľúbenú *camelku* a zahĺbil sa do štúdia. Ale podchvíľou zabľúdil očami na zošit položený vedľa seba. Zašiel do baru po fľašu brandy a posadil sa s ňou na gauč. Nalial si z nej do pohára, napil sa a zapálil si ďalšiu cigaretu. Chvíľu so zatvorenými očami a zaklonenou hlavou premýšľal.

Mama bola výnimočná žena. Umrela mesiac po oslave sedemdesiatich piatich narodenín. Ako syna aj ako lekára ho to zaskočilo, lebo sa na nič nesťažovala,

ani nevedel o nijakej chorobe, ktorá by ju sužovala. V ten deň dokonca čosi robila v záhradke. Povedala mu to vdova Parkerová, jej suseda, ktorá na jeho želanie každý večer za matkou zašla a skontrolovala, či je v poriadku. V ten večer ju však našla ležať na dlážke v predsieni ešte so záhradným klobúkom na hlave a rukavicami na rukách. Pitva ukázala, že príčinou jej smrti bola pľúcna embólia. Predstavil si mamine láskavé, sivomodré oči, na vonkajších kútikoch ozdobené vejárikmi vrások, a vlasy popretkávané šedinami, na zátylku vždy starostlivo začesané do uzla. Vybavil si aj jej dôstojnú chôdzu a melodický hlas.

Je to jej posledná vôľa, pokúšalo ho svedomie, iné už pre ňu nemôžeš urobiť.

Napokon s odhodlaním, ktoré mu spolu s krvou v žilách rozprúdila vypitá brandy, siahol po zošit viazaný v teľacej koži a otvoril ho.

Hneď na prvej strane bolo úhľadným maminým rukopisom napísané: *Venované Tebe, môj synček* a pod tým: *Misia Svätého Františka z Assisi, 15. august 1916.*

Bolo to len tri mesiace po jeho narodení.

Obrátil list a na ďalšej strane čítal: *Jeden výnimočný človek raz povedal, že keď umrieme, pri poslednom súde sa za nás budú prihovárať zvieratká, ktorým sme počas života pomohli.*

Usmial sa, pretože ten výrok dobre poznal, mama ho často hovorievala.

Som toho názoru, čítal ďalej, že sa za nás budú prihovárať aj tí, ktorých sme v živote milovali natoľko, že sme im dovolili vyplniť priestor celého nášho srdca a ktorí k Bohu odišli dávno pred nami. Môj drahý synček, si ešte maličký na to, aby si čomukoľvek okolo seba rozumel. Raz však celkom isto príde čas, keď pred Teba predstúpim bez hanby a výčítiek. Niet dôvodu písať o tom, čo budeš odteraz dôverne poznať, pretože môj život bude s tým Tvojím spojený silným putom.

Mojím želaním je, aby si spoznal, aká bola, o čom snívala, z čoho sa radovala, či smútila tvoja matka predtým, než si sa narodil. Nie som ktovieaká romantička, takže svoj príbeh nenazvem lúboštným, a nie som ani až taký cynik, aby som ho nazvala tragickým. Odpusť, ak ťa niektoré skutočnosti prekvapia či, nebodaj, vydesia, nesúď ma pre nič z toho, čo som vykonala. Lebo tak to už v živote chodí, sme len ľudia, máme právo na pády aj na omyly a Boh nie vždy zošle iba to, čo sa nám páči. Ja však budem do smrti vďačná jeho prozreteľnosti, ktorou ma zahrnul, lebo len vďaka nej mám teraz Teba, môj najdrahší Thomas.

Edna

San Francisco (1904 – 1912)

1

Bola mladá, iba osemnásťročná, a absolútne neskúsená vo vzťahu k mužom a veciam súvisiacim s láskou, keď sa vydávala za Jima Hardyho, tridsaťpäťročného starého mládenca, ktorého ani poriadne nepoznala. Ale jej otec ho poznal z dokov, kde spolu pracovali na nočných zmenách. A potom bol Jim u nich raz na návšteve, aby sa aj oni dvaja zoznámili.

„Ednááá!... Ééédnááá!” volala na ňu matka v ten večer z okna ich nájomného bytu. Bývali v štvrti Marina District neďaleko zálivu s prístavmi, z ktorého bol výhľad na ostrov Alcatraz. Mamin sýty a už poriadne rozčúlený hlas sa rozliehal po celej ulici. Edna ju počula dobre, no schovávala sa s kamarátkami pod schodmi jedného z vchodov bytovky v nádeji, že sa možno zázrakom vyhne tomu, čo ju čakalo. Ibaže matka vykrikovala tak vytrvalo, až sa Edna radšej vytiahla zo skrýše a lenivým krokom kráčala domov.

Budúci manžel sa jej ani trochu nepáčil. Mal hranatú postavu s neprímerane dlhými rukami, široké čelo aj nos, úzke pery a neskutočne odstavajúce uši. Jeho výzor bol na míle vzdialený výzoru muža, o ktorom snívala. Muž z jej predstáv bol vysoký, štíhly, modrooký a krásne

sa smial. Rodičia ju však presviedčali, že by bola hlúpa, ak by nevyužila príležitosť, ktorá sa jej práve ponúkala. Jim je vraj ochotný sa o ňu postarať a to je pre ženu v dnešných časoch to najdôležitejšie. Akáže láska?

„Čože si už dievča ako ty navyberá?“ povzdychla si matka po Jimovom odchode. „Alebo si myslíš, že sa stane zázrak? Že ťa o ruku požiada dáky boháč, ešte k tomu krásny?“

Ednu mrzelo, keď jej rodičia tak otvorene dávali najavo, že je pre nich už príťažou, ale nezazlievala im to. Dobre vedela, že musia nakrmiť ďalších päť krkov – jej mladších bratov. Matka za pár drobných týždenne hrdlačila v práčovni jedného z hotelov na Pacific Avenue a Edna sa k nej často pridala, aby spoločne zarobili viac. Otec večer čo večer meral cestu pešky do North Beach a vykladal tovar, ktorý privážali lode do prístavu. Pracovali bok po boku s Jimom, otec ho preto hodnotil ako poriadneho chlapa. Vôbec mu neprekážalo, že je od budúceho zaťa starší iba o päť rokov. Ale ako povedala matka: mohla si vyberať? Edna sa tiež snažila nájsť na budúcom manželovi niečo pozitívne. Nahovorila si, že má príjemný hlas, hoci jeho reč jej neraz pripomínal brechot psa, najmä keď sa mu ona prihovorila; ba že má príjemný aj pohľad. Vždy keď sa osmelila pozrieť sa do jeho modrých očí – aspoň tie sa zhodovali s jej predstavou – ukrytých pod zachmúreným obočím, aj v nich objavila kúsok nehy či aspoň čohosi, čo nehu pripomínalo.

„Prečo sa zaňho chceš vydať, keď sa ti nepáči?“ právom vyzvedali kamarátky. „A ešte je aj starý,“ neodpustili si. Edna s ich názorom súhlasila, no nech si sama o Jimovi myslela, čo chcela, nechávala si to pre seba.

„Nie je starý, ale zrelý,“ tvárila sa dotknuto. „Dôležité je, že sa o mňa postará,“ zdôrazňovala skutočnosť, s ktorou bola stotožnená viac matka než ona.

Jimove ťarbavé a veľmi skromné prejavy nehy, ktorý-

mi ju spočiatku zahŕňal, pominuli, keď ani po roku manželstva neprišla do požehnaného stavu. V tom čase bývali rovnako ako jej rodičia v nájomnom dome, ibaže oveľa južnejšie, v švrti Mission District plnej írskych, nemeckých a talianskych prisťahovalcov. Edna celé dni bývala doma sama. Udržiavanie domácnosti, pozostávajúcej z izbičky s kuchynkou, či príprava večere pre Jima jej veľa času nezabrali. Preto zväčša celé hodiny vyzerala z okna a sledovala dianie na ulici Alvarado, alebo aj ona vyšla na schody pred dom a stala sa súčasťou toho, čo ju obklopovalo.

Počas teplých večerov bývalo na ulici vždy rušno. Na schodoch sedávali, alebo opierajúc sa o zábradlie postávali ženy, a s rukami založenými na prsiach klebetili. Keď to už počasie dovoľovalo, pod stromami, lemujúcimi ulicu, sedávali starí chlapi oblečení v pásikavých košeliach a tmavých vestách, s klobúkmi na hlavách. Bafkali z fajok a okrikovali šarvancov, čo sa naháňali po chodníkoch, alebo sa kľbčili. Edna občas zašla do neďalekej Misie Svätého Františka z Assisi, založenej v dobe španielskej kolonizácie misionárom Franciscom Palouom, aby našla útechu v modlitbe. Ba sem-tam sa dala nahovoriť vysokej Nemke z prízemia, Gerte, ktorej muž tiež pracoval v dokoch. Zašla s ňou a jej štyrmi deťmi do parku v blízkosti Štrnástej ulice, alebo v nedeľu popoludní na novovybudovaný bejzbalový štadión medzi Dvadsiatou piatou a Folsomovou ulicou. V takomto jednotvárnom duchu prežila dva roky.

Jar roku 1906 však poznačila tragédia a dotkla sa väčšiny obyvateľov San Francisca. Aj Edny.

Skoro ráno 18. apríla zasiahlo mesto silné zemetrasenie. V dôsledku neho sa roztrhli plynové potrubia a došlo k sérii ničivých požiarov, ktoré sa ako smršť šírili takmer po celom meste; mnoho obytných blokov, reštaurácií či historických budov zhorelo do tla. O život prišlo naraz skoro tisíc ľudí a z takmer polovice

obyvateľstva sa stali bezdomovci hľadajúci útočisko po iných štvrtiach alebo na plážach. Mnohí odišli do Berkeley alebo do Oaklandu. Ulicu Alvarado našťastie zachvátili iba menšie požiare. Edna však prišla o celú svoju rodinu. Otca zemetrasenie zastihlo, práve keď sa vracal zo šichty. Matka s bratmi uviazli pri požiarí bytového domu, v ktorom bývali. Edna vedela, že všetko, čo ju postretlo, musí prijať a vyrovať sa s tým po svojom. No vedela aj to, že guča v krku a bolesť na duši, ktoré sa u nej po tejto tragédii dostavili, nezmiznú zo dňa na deň.

Jim, jediný príbuzný, ktorý jej zostal a na ktorého sa celou dušou upla, jej však nebol žiadanou útechou. Práve naopak, ešte viac sa odcudzili. Jim zväčša prespával v dokoch. Keď sa na konci týždňa ukázal doma, bol nervlý, popudlivý, vulgárny a čoraz viac páchol pijatíkou.

„Nemal by si toľko piť,“ snažila sa mu v dobrom dohovoriť. „Vari preto toľko drieš, aby si všetky peniaze nechal v putikách? S kamarátmi?“ dodala a žiadalo sa jej poznamenať: alebo s ľahkými ženami, pretože intimitosti spolu nemali už niekoľko týždňov.

Jim na ňu gánil, ba neraz sa na ňu aj zahnal: „A čo je teba do toho, čo robím so svojimi peniazmi? Na nájom a stravu dostávaš, koľko je treba, o iné sa nestaraj!“

Ale bola to iba jeho predstava, že to, čo jej dáva, stačí. Edna si čoraz viac pripadala ako kúzelníčka. Od pondelka do soboty, po odrátaní nájmu a nákladov na plyn – ak nechcela, aby ich majiteľ vyhodil z bytu –, musela dokázať vyžiť z almužny, ktorá jej zostala z toho, čo Jim v nedeľu večer s povýšeneckým výzorom nechal ležať na stole. Mnohé ženy z ich štvrte chodievali kvôli nízkym cenám nakupovať k Číňanom, obývajúcim oblasť medzi Russian Hill a North Beach. Ona však zostala verná talianskym obchodníkom.

Trikrát do týždňa, no najradšej v sobotu ráno, keď boli výpredaje, merala cestu po Market Street plnej